

M E S T O R O Ž Ň A V A

Pre zasadnutie
Mestského zastupiteľstva v Rožňave
dňa 30.11.2017

K bodu rokovania č.:

Názov správy:

Návrh na schválenie „Zásad participatívneho rozpočtu v meste Rožňava“

Predkladá:

JUDr. Erika Mihaliková
Prednostka MsÚ

Návrh na uznesenie:

Mestské zastupiteľstvo v Rožňave

Prerokované:

V Komisii finančnej, podnikateľskej a správy
mestského majetku dňa 16.11.2017

V komisii sociálnej, zdravotnej a bytovej dňa
13.11.2017

V komisii výstavby, územného plánovania,
životného prostredia a mestských komunikácií
dňa 15.11.2017

V komisii vzdelávania, kultúry, mládeže a športu
dňa 13.11.2017

V komisii ochrany verejného poriadku dňa
14.11.2017

V komisii cestovného ruchu a regionálnej politiky
dňa 14.11.2017

Vypracoval: Ing. Leskovjanská, ved. FO

1/ schvaľuje „Zásady participatívneho rozpočtu
v meste Rožňava“

2/ schvaľuje maximálny finančný rámec na
jeden predložený projekt **50 %** z celkového
schváleného rozpočtu na participatívny rozpočet
na príslušný rok

3/ schvaľuje témy pre participatívny rozpočet
v roku 2018: **verejné priestranstvá**

4/ schvaľuje **hlavného koordinátora** pre
participatívny rozpočet .....

Kontrolu správnosti a zákonnosti uznesení
vykonala:
JUDr Balážová

DÔVODOVÁ SPRÁVA

Návrh pravidiel participatívneho rozpočtu v Rožňave vychádza z toho, že participovaný rozpočet využívajú mestá po celom svete .

„Mechanizmus participatívneho rozpočtu využívajú mestá po celom svete. Podľa Organizácie spojených národov (OSN) je najefektívnejším nástrojom pre samosprávy, ktoré sa snažia o naplnenie cieľov demokracie, občianskej spoluúčasti, transparentnosti, modernizácie a efektivity tak, ako ich stanovuje Agenda 21 a ďalšie dokumenty schválené a prijaté správnymi orgánmi v rámci Európskej únie na celoeurópskej, štátnej a komunálnej úrovni. PR je agendou Programu OSN pre ľudské sídla (UN – Habitat), ktorý ho definuje ako „mechanizmus (alebo proces), pomocou ktorého sa obyvateľstvo rozhoduje alebo podieľa na rozhodovaní o tom, kam smerujú všetky alebo časť dostupných verejných zdrojov“.

Participatívny rozpočet (PR) je demokratický nástroj, ktorý umožňuje občanom priamo sa zapojiť do rozhodovacieho procesu o prerozdeľovaní financií z rozpočtu mesta. Umožňuje im diskutovať o všetkom, čo sa týka verejného rozpočtu a politiky a zároveň prijímať relevantné rozhodnutia. Obyvatelia samosprávy sa tak môžu aktívne angažovať v plánovaní, vytváraní, realizácii a kontrole verejných služieb a fungovania samosprávy. Mesto v rozpočte vyčlení určitú sumu na realizáciu tejto úlohy. To znamená, že túto sumu venuje samospráva svojim občanom, aby ju použili na vytvorenie niečoho, čo v našom meste chýba, alebo čo treba zlepšiť. Mesto môže vyzvať občanov na predloženie nápadov, zámerov, projektov, ktoré by mali prispieť k zvýšeniu kvality života občanov v meste. Je to možné realizovať aj formou verejných stretnutí s občanmi mesta. Pre každý rok sa môžu určiť tzv. tematické participatívne okruhy ako napr. verejný priestor, zeleň, deti, seniori .... určiť príslušnú komisiu, ktorá z nápadov a podnetov vytvorí reálne projekty. Alebo môžu predkladať priamo projekty. Za pripravené projekty potom môžu občania mesta hlasovať. Podmienky a forma hlasovania budú dopredu odsúhlasené. Víťazné projekty realizujú samotní účastníci na čele s koordinátormi a s pomocou Mesta (napríklad pri verejnom obstarávaní, povoleniach a ďalších). Samotná realizácia podlieha sezónnosti (napríklad vysádzanie stromov v danom ročnom období), ale aj času, ktorý je potrebný či už na vybavenie povolenia alebo verejného obstarávania. Finálny termín, kedy sa však začnú realizovať jednotlivé projekty závisí na angažovanosti účastníkov a koordinátorov projektov, ktorí sú za svoje projekty zodpovední. Na konci realizácie všetkých projektov dochádza k vyhodnoteniu všetkých projektov participatívneho rozpočtu.

Pri tvorbe pravidiel sme vychádzali z dokumentov slovenských miest, ktoré participovaný rozpočet už využívajú.

Pre participatívny rozpočet pre rok 2018 navrhujeme schváliť tému: **verejné priestranstvá**

S t a n o v i s k á   odborných komisií pri MZ

Komisia finančná, podnikateľská a správy majetku na svojom rokovaní dňa 16.11.2017 odporučila Mestskému zastupiteľstvu schváliť zásady participatívneho rozpočtu. Navrhuje oblasť „verejné priestranstvo“ a v percentuálnom vyjadrení vo výške 50%.

Komisia výstavby, územného plánovania, životného prostredia a mestských komunikácií na svojom rokovaní dňa 15.11.2017 odporučila Mestskému zastupiteľstvu v Rožňave schváliť "Zásady participatívneho rozpočtu v meste Rožňava" a témy pre participatívny rozpočet v roku 2018.

Komisia vzdelávania, kultúry, mládeže a športu na svojom rokovaní dňa 13.11.2017 odporučila Mestskému zastupiteľstvu v Rožňave

1. schváliť zásady participatívneho rozpočtu mesta Rožňava
2. schváliť témy pre participatívny rozpočet v roku 2018

Komisia sociálna, zdravotná a bytová na svojom rokovaní dňa 13.11.2017 odporučila Mestskému zastupiteľstvu v Rožňave schváliť *Zásady participatívneho rozpočtu s maximálnym finančným rámcom na jeden predložený projekt 50 % (§ 4 ods. 5) a s oblasťami nasmerovania na verejné priestranstvá a propagáciu mesta.*

Komisia ochrany verejného poriadku na svojom zasadnutí dňa 14.11.2017 odporučila Mestskému zastupiteľstvu v Rožňave schváliť „Zásady participatívneho rozpočtu v meste Rožňava“ a navrhla schváliť tému „Verejné priestranstvá“ pre participatívny rozpočet pre rok 2018 a tiež navrhuje, aby maximálny finančný rámec na jeden predložený projekt nebol vyšší ako je 33% z celkového schváleného rozpočtu na participatívny rozpočet na príslušný rok.

Komisia cestovného ruchu a regionálnej politiky na svojom rokovaní dňa 14.11.2017 odporučila Mestskému zastupiteľstvu v Rožňave schváliť materiál v predloženej forme.

Návrh Zásad participatívneho rozpočtu

Mesto Rožňava sa stotožňuje s mechanizmom participatívneho rozpočtu ako s nástrojom pre samosprávy, ktoré sa snažia o naplnenie cieľov demokracie, občianskej spoluúčasti, transparentnosti, modernizácie a efektivity, tak ako ich stanovuje programový dokument OSN pod názvom Agenda 21 a ďalšie dokumenty schválené a prijaté správnymi orgánmi v Európskej únii na celoeurópskej, štátnej a komunálnej úrovni.

§ 1

Cieľ a predmet

Participatívny rozpočet je demokratický nástroj, ktorý umožňuje občanom priamo sa zapojiť do rozhodovacieho procesu o prerozdeľovaní financií z rozpočtu mesta. Umožňuje im diskutovať o všetkom, čo sa týka verejného rozpočtu a politiky a zároveň prijímať relevantné rozhodnutia. Obyvatelia samosprávy sa tak môžu aktívne angažovať v plánovaní, vytváraní, realizácii a kontrole verejných služieb a fungovania samosprávy.

1. **Cieľom** participatívneho rozpočtu je:

- **vytváranie nového vzťahu medzi zastupiteľstvom a občanmi**, čo v praxi znamená formovanie novej, demokratickejšej formy riadenia a rozhodovania
- **zvyšovanie záujmu o veci verejné**, podporovanie aktívneho občianskeho prístupu
- **presmerovanie verejných zdrojov** v prospech najpostihnutejších a na projekty, ktoré sú prioritou pre samotných obyvateľov mesta
- **opätovné obnovovanie narušených sociálnych väzieb**
- postupné **zvyšovanie transparentnosti mestskej správy**, odstraňovanie korupcie a vonkajších vplyvov, ktoré sú v rozpore so záujmami obyvateľov, na rozvoj mesta.

2. **Predmetom** procesu je verejný rozpočet, alebo aspoň jeho časť (nejde teda o mestské plánovanie). Účasť (participácia) občanov má priamy dopad na rozpočet (nie je to teda konzultácia);

§2

Základné pojmy

Participatívny rozpočet je právne záväzný výstup rozpočtu mesta Rožňava, ktorý je výsledkom aktívnej účasti občanov pri prerozdeľovaní časti verejných zdrojov mesta. Participatívny rozpočet umožňuje občanom priamo sa zapojiť do rozhodovacieho procesu o prerozdeľovaní vyčlenených financií z rozpočtu mesta.

Participant je každý obyvateľ, nezisková organizácia, občianske združenie s trvalým pobytom na území mesta Rožňava.

Participácia je proces priamej účasti občanov mesta nielen na plánovaní, vytváraní, ale aj realizácii jednotlivých schválených projektov. Rozsah participácie je nutné uviesť už vo fáze predkladania projektu.

Participatívna komunita je základným orgánom participatívneho rozpočtu, pomocou ktorého sa vytvára priestor pre občanov, aby sa mohli intenzívne zapojiť do procesu participatívneho rozpočtu. Participatívnou komunitou sú všetci občania s trvalým pobytom v meste, ktorí majú záujem zapojiť sa do participatívneho rozpočtu.

Tematická skupina je skupina participantov participatívnej komunity, ktorá si vybrala tému v rámci

participatívneho rozpočtu, v ktorej chce vyvíjať aktivity, diskutovať o jednotlivých predložených projektoch a zároveň ich pripomienkovať tak, aby sa zabezpečili informácie v čo najväčšom rozsahu na verejné zvažovanie či hlasovanie. Tématická skupina môže podať svoje stanovisko prostredníctvom koordinátora participatívneho rozpočtu k jednotlivým projektom tak, aby bolo k dispozícii počas verejného zvažovania.

Výkonný orgán je zriadený osobitným štatútom primátora, ktorého cieľom je koordinovať proces fungovania participatívneho rozpočtu. Skladá sa z predsedu – hlavného koordinátora, poslancov, prednostky, vedúcich jednotlivých odborov mestského úradu a riaditeľov organizácií zriadených mestom.

§ 3

Orgány

Mestské zastupiteľstvo si volí svojho **hlavného koordinátora** z poslancov mestského zastupiteľstva nadpolovičnou väčšinou prítomných poslancov. Mandát hlavného koordinátora končí: odvolaním mestským zastupiteľstvom nadpolovičnou väčšinou, písomným vzdaním sa svojho mandátu, skončením funkcie poslanca mestského zastupiteľstva.

Mestské zastupiteľstvo prostredníctvom hlavného koordinátora:

- ✓ komunikuje s jednotlivými odbormi v zmysle platnej organizačnej štruktúry mestského úradu ,
- ✓ sprostredkováva komunikáciu medzi jednotlivými tématickými skupinami,
- ✓ môže kontrolovať realizáciu projektov,
- ✓ schvaľuje návrh participatívneho rozpočtu na nasledujúci rok,
- ✓ prerokováva predloženú správu o realizácii participatívneho rozpočtu,
- ✓ rešpektuje výsledky verejného zvažovania alebo verejného hlasovania.

Hlavný koordinátor

- ✓ predkladá správy a výstupy z procesov participatívneho rozpočtu na schválenie Mestskému zastupiteľstvu
- ✓ predkladá prednostovi Mestského úradu zoznam schválených projektov vo verejnom zvažovaní, alebo hlasovaní na samotnú realizáciu,
- ✓ zvoláva tématické skupiny a verejné zvažovanie, ktorého rokovanie vedie,
- ✓ predkladá správu o realizácii projektov do mestského zastupiteľstva najneskôr do 30. júna za predchádzajúci kalendárny rok.

Výkonný orgán mesta vo vzťahu k participatívne rozpočtu je mestský úrad, ktorý:

- ✓ komunikuje s predkladateľmi projektov,
- ✓ realizuje zadania vyplývajúce z participatívneho rozpočtu na aktuálny rok,
- ✓ predkladá návrh participatívneho rozpočtu do mestského zastupiteľstva,
- ✓ podieľa sa na organizácii verejných podujatí v kontexte s participatívnym rozpočtom,
- ✓ v súlade so zákonnými ustanoveniami zverejňuje objednávky, faktúry a čerpanie rozpočtu na schválené projekty,
- ✓ v súlade so zákonnými ustanoveniami poskytuje všetky potrebné informácie verejnosti,
- ✓ zodpovedá za nastavenie procesov na projekty participatívneho rozpočtu

Kontrolný orgán mesta vo vzťahu k participatívne rozpočtu je mestský úrad, ktorý sa riadi podľa „Smernice pre výkon finančnej kontroly v pôsobnosti mesta Rožňava“ a zákona 357/2015 o finančnej kontrole a audite v znení neskorších predpisov.

Podanie, kontrola a vyrad'ovanie projektov

1. Každý participant, (resp. občan, nezisková organizácia, občianske združenie), ktorý má sídlo na území mesta Rožňava, má možnosť navrhovať projekty. Členovia tématických skupín prediskutujú návrhy v podobe projektových zámerov a následne predložia svoje stanovisko ku jednotlivým projektom na verejné zvažovanie a hlasovanie prostredníctvom hlavného koordinátora
2. Návrhy projektov sa podávajú v zmysle harmonogramu, písomne a musia obsahovať:
  - meno resp, názov, adresu, resp. sídlo predkladateľa, telefonický a emailový kontakt
  - názov projektu (nápadu, návrhu)
  - stručný popis projektu vrátane očakávaného výsledku
  - predpokladaný rozpočet projektu
  - ak navrhovateľ získal, alebo sa uchádza o podporu na predkladaný projekt zo strany mesta aj z iných výdavkových položiek rozpočtu mesta, je potrebné túto skutočnosť uviesť
  - uviesť rozsah dobrovoľníckej činnosti navrhovateľa pri realizácii projektu
  - časový harmonogram prác (v mesiacoch)

Návrhy projektov sa podávajú buď poštou na adresu: Mesto Rožňava, Šafárikova 29, 048 01 Rožňava alebo na uvedenej adrese osobne v kancelárii prvého Kontaktu – v podateľni.

3. Doručené návrhy projektov kontroluje hlavný koordinátor s poverenými zástupcami mestského úradu, ktorých určí prednosta mestského úradu. Overuje sa formálna správnosť predložených návrhov. Neúplné návrhy budú vrátené na doplnenie, so stanovením novej lehoty na predloženie návrhu, Návrhy projektov spĺňajúce náležitosti podľa § 4 ods. 2 postúpi hlavný koordinátor prednostovi mestského úradu, ktorý zabezpečí ich zverejnenie.
4. Návrh projektu môže byť vyradený, ak ani po stanovení náhradnej lehoty (ktorá nesmie byť kratšia ako 7 kalendárnych dní) na predloženie nespĺňa náležitostí podľa §4 ods. 2. Vyradený môže byť projekt, ktorý nie je v kompetencii mesta a objem nákladov na realizáciu projektu, ktorý má byť hradený z rozpočtu mesta, nie je v súlade so schváleným rozpočtom pre participatívny rozpočet. Hlavný koordinátor vyradenie projektu odôvodní a predstaví na verejnom zvažovaní alebo verejnom hlasovaní.
5. Maximálny finančný rámec na jeden predložený projekt nesmie byť vyšší ako je 50 % z celkového schváleného rozpočtu na participatívny rozpočet na príslušný rok.
6. V prípade, že sa bude projekt realizovať formou dotácie, budú preň platiť všetky pravidlá ako pre ostatné dotácie v zmysle Všeobecne záväzného nariadenia o poskytovaní dotácií z rozpočtu mesta. Zároveň platí, že nie je možné dostať dotáciu na rovnaký resp. podobný účel podľa obidvoch dotačných schém (teda podľa týchto Pravidiel aj podľa vyššie uvedeného Všeobecne záväzného nariadenia). V prípade sporných projektov rozhodne výkonný orgán pre participatívny rozpočet.

Verejné zvažovanie a hlasovanie

1. **Verejné prerokovanie návrhov** sa uskutočňuje za účasti zodpovedných odborných garantov mestského úradu a občanov. Návrhy sa konsenzom (verejným zvažovaním) roztriedia na tri skupiny:
  - 1 – návrhy určené na hlasovanie
  - 2 – odporúčania pre mesto a mestské organizácie
  - 3 – vyradené návrhy (mimo kompetencie mesta, nekonkrétne návrhy, návrhy nad rámec rozpočtu, investičné projekty, okrem výnimiek a pod.)Výdavky na investičné projekty bude posudzovať výkonný orgán zvlášť. Investičné projekty je možné realizovať len výnimočne a výkonný orgán si vyhradzuje právo neschváliť investičný projekt, bez možnosti odvolania sa.
Realizácia projektov z participatívneho rozpočtu nesmie vytvárať ďalší tlak na rozpočet mesta v podobe zvýšených výdavkov (napr. cez originálne kompetencie), okrem čerpania cez ďalšie projekty.
2. Základným rozhodovacím mechanizmom v procese je verejné zvažovanie. V rámci tohto procesu určuje hlavný koordinátor poradie jednotlivých navrhnutých projektov v súlade so stanovenými kritériami na vypracovanie projektov podľa týchto „Pravidiel participatívneho rozpočtu mesta Rožňava“, s prihliadnutím na také usporiadanie projektov, aby boli uspokojené požiadavky z každej časti.
3. Procesu verejného zvažovania sa môže zúčastniť každý občan mesta Rožňava, ktorý v deň verejného zvažovania dosiahol vek 18 rokov. Na základe verejného zvažovania sa vytvorí poradie participatívnych projektov vrátane sumy finančných prostriedkov na realizáciu projektu.
4. Hlasovanie predstavuje dôležitý rozhodovací mechanizmus, avšak svoje uplatnenie nachádza len vtedy, keď zlyhal proces verejného zvažovania a skupina delegátov nenašla konsenzus.
5. V prípade, že bude potrebné pristúpiť k hlasovaniu, to sa uskutoční ihneď po skončení verejného zvažovania v miestnosti konania verejného zvažovania, prostredníctvom hlasovacích lístkov, ktoré po vyplnení jednotliví delegáti vkladajú do prenosnej zapečatenej schránky.
6. Otvorenie schránky zabezpečí hlavný koordinátor spolu s prednostom mestského úradu alebo ním povereným zamestnancom mestského úradu a ďalšími tromi občanmi, ktorí sa zúčastnili verejného zvažovania. Výber občanov sa uskutoční z prítomných konsenzom, ak k nemu nedôjde, tak verejným hlasovaním zdvihnutím ruky. Následne sa o sčítaní hlasov pri hlasovaní o projektoch vyhotoví zápis. Celkový výsledok hlasovania vrátane zoznamu schválených projektov oznámi hlavný koordinátor na verejnom zvažovaní ihneď po sčítaní hlasov z prenosnej schránky a následne zverejní aj na webovom sídle mesta a na úradnej tabuli mesta.
7. V prípade rovnosti hlasov sa poradie projektu rozhodne žrebovaním.

§ 6

Realizácia projektov

1. Po schválení projektov vo verejnom zvažovaní alebo hlasovaní nasleduje realizácia projektov.
2. Schválené projekty odovzdá hlavný koordinátor bezodkladne prostredníctvom prednostu mestského úradu primátorovi na ich realizáciu. Primátor zabezpečí realizáciu projektov v zmysle osobitných predpisov. Podmienkou realizácie projektov je predchádzajúce schválenie rozpočtu mesta mestským zastupiteľstvom na príslušný kalendárny rok. Obstarávanie projektov a služieb na realizáciu projektov zabezpečuje mestský úrad. Hlavný koordinátor odovzdá mestskému úradu aj neschválené a vyradené projekty.
3. Predkladatelia projektov, prípadne ďalší participanti, zabezpečia implementáciu projektov v spolupráci s výkonnými orgánmi.

§7

Monitoring a zhodnotenie projektov

1. Za monitoring realizácie jednotlivých projektov je zodpovedný hlavný koordinátor.
2. Hlavný koordinátor pravidelne monitoruje realizáciu projektov a po ich realizácii vypracuje zhodnotenie projektov pre Mestské zastupiteľstvo a verejnosť.

§8

Termíny na realizáciu

Jednotlivé kroky procesu participatívneho rozpočtu sa každoročne opakujú.
O konkrétnych projektoch sa rozhoduje podľa nasledovného harmonogramu:

- Mestské zastupiteľstvo schváli témy participatívneho rozpočtu na ďalšie obdobie najneskôr do 30.11. daného roku.
- Termín na zasielanie projektov: január – február
- Termín na zvolanie a činnosť tematických skupín je marec príslušného roka do 15. apríla príslušného roka.
- Termín na zvolanie verejného zvažovania je od 16.apríla do konca apríla príslušného roka.
- Realizácia projektov je stanovená najneskôr do konca príslušného roka.
- Vyhodnotenie projektov a zverejnenie na web stránke mesta do konca príslušného roka.

§ 9

Prechodné a záverečné ustanovenia

Tieto Zásady participatívneho rozpočtu schválilo Mestské zastupiteľstvo na svojom zasadnutí dňa ..... a účinnosť nadobudli dňom 1.1.2018.